TÒA ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 3 – HÀ NỘI**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: **762**/2026/QĐST-VDS	*Hà Nội, ngày 17 tháng 6 năm 2026*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 – HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà **Nguyễn Thị Lài**

Thư ký phiên họp: Bà **Lương Ngân Hà** – Thư ký Tòa án

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hà Nội tham gia phiên họp: Bà **Bùi Thị Minh Huyền** – Kiểm sát viên.

Ngày 17 tháng 6 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hà Nội mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết Việc dân sự thụ lý số 497/2026/TLST-VDS ngày 17 tháng 3 năm 2026 về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết Việc dân sự số 908/2026/QĐST-VDS ngày 05 tháng 6 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

**** Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*** Bà **Đinh Thị H**, sinh năm 1964

Nơi đăng ký thường trú và nơi ở hiện nay: Số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội *(Có mặt).*

**** Yêu cầu đối với:*** Ông **Nguyễn Mạnh H1,** sinh năm 1968

Nơi đăng ký thường trú và nơi ở hiện nay: Số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

**** Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là bà Đinh Thị H trình bày:***

Bà H và ông Nguyễn Mạnh H1 là con của bà Lê Thị M. Gia đình có hai người con gồm bà Đinh Thị H và ông Nguyễn Mạnh H1, trong đó ông H1 là người con thứ hai. Từ khi sinh ra, ông H1 phát triển bình thường về thể chất và tinh thần, không có tiền sử bệnh lý đặc biệt. Năm 07 tuổi, ông H1 bị tai nạn giao thông đường sắt, bị tàu cán đứt chân phải và chấn thương sọ não. Sau tai nạn, gia đình đã đưa ông H1 đến Bệnh viện V điều trị tích cực trong thời gian khoảng 06 tháng. Tuy nhiên, sau khi xuất viện, tình trạng sức khỏe của ông H1 không có nhiều tiến

triển. Hiện nay, ông H1 không đi lại được, khả năng cầm nắm hạn chế, không nhận thức được đầy đủ những sự việc diễn ra xung quanh, thường xuyên giật mình, sợ tiếng động lớn, ngủ không sâu giấc, đôi khi có biểu hiện lảm nhảm, cáu gắt và không thể giao tiếp bình thường với người khác. Mọi sinh hoạt hằng ngày của ông H1 đều phụ thuộc hoàn toàn vào sự chăm sóc, giúp đỡ của gia đình, chủ yếu do bà H trực tiếp chăm sóc.

Theo Giấy khai sinh của ông Nguyễn Mạnh H1, mẹ ông H1 là bà Lê Thị M và cha được ghi là ông Nguyễn Văn Ư. Tuy nhiên, bà H cho biết khi làm thủ tục khai sinh cho ông H1, bà M đã tự ghi tên ông Nguyễn Văn Ư vào giấy khai sinh, thực tế không có ông Nguyễn Văn Ư và cũng không có căn cứ xác định ông Nguyễn Văn Ư là cha của ông H1. Bà Lê Thị M đã chết ngày 05/6/2010. Từ trước đến nay, ông H1 chưa từng kết hôn và không có con. Bà đề nghị Tòa án không phải xác minh đối với ông Nguyễn Văn Ư vì không có ông Nguyễn Văn Ư trên thực tế.

Do tình trạng sức khỏe hiện tại của ông H1 không thể nhận thức và làm chủ được hành vi của mình, bà H đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1 là người mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H là người đại diện cho ông H1 theo quy định của pháp luật. Vì hiện nay ông H1 không còn ai là người thân.

Bà H đã được Tòa án thông báo về Kết luận giám định pháp y tâm thần của Viện Pháp y tâm thần Trung ương B và bà hoàn toàn đồng ý với nội dung kết luận giám định. Ngoài yêu cầu nêu trên, bà H không có yêu cầu nào khác.

**** Báo cáo của những người hàng xóm và Tổ trưởng Tổ dân phố nơi ông H1 sinh sống:***

- Ông Thái C trình bày: Ông là hàng xóm sinh sống lâu năm cạnh gia đình ông Nguyễn Mạnh H1. Theo ông được biết, từ khi còn nhỏ ông H1 đã bị tai nạn giao thông đường sắt dẫn đến mất một chân và ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe. Hiện nay, ông H1 không có khả năng đi lại, chân tay co quắp, lời nói không rõ ràng, thường xuyên nói lảm nhảm, nội dung không có ý nghĩa. Gia đình đã nhiều lần đưa ông H1 đi điều trị, trong đó có thời gian điều trị tại Bệnh viện T1 nhưng tình trạng bệnh không có chuyển biến đáng kể. Từ trước đến nay, mọi sinh hoạt của ông H1 đều do chị gái là bà Đinh Thị H trực tiếp chăm sóc và phục vụ.

- Bà Nguyễn Thị T trình bày: Bà là hàng xóm của gia đình ông Nguyễn Mạnh H1. Theo bà T, ông H1 có biểu hiện không bình thường về nhận thức và hành vi, thường xuyên cáu gắt vô cớ. Ông H1 bị cụt một chân đến nửa đùi nên không thể đi lại được, đồng thời việc phát âm khó khăn, nói ngọng. Trong sinh hoạt hằng ngày, ông H1 không thể giao tiếp hoặc trả lời những câu hỏi đơn giản, dễ bị kích động khi có người trêu đùa. Việc vệ sinh cá nhân của ông H1 đều cần có người hỗ trợ và chăm sóc.

- Bà Phạm Thị N trình bày: Bà là Tổ trưởng Tổ dân phố nơi ông Nguyễn Mạnh H1 cư trú. Bà được biết ông H1 bị tai nạn giao thông đường sắt từ khi còn

nhỏ, hậu quả để lại là cụt một chân và bị tổn thương não. Hiện nay, ông H1 không có khả năng nhận thức đầy đủ các sự việc diễn ra trong cuộc sống hằng ngày. Do bố mẹ đã qua đời nên mọi sinh hoạt, ăn uống và chăm sóc cá nhân của ông H1 đều phụ thuộc vào chị gái là bà Đinh Thị H.

**** Theo tóm tắt bệnh án tại Bệnh viện T1:*** Đối tượng vào điều trị tại Viện ngày 16/6/2022 với chẩn đoán Chậm phát triển tâm thần (Hội chẩn ngày 14/7/2022). Quá trình bệnh lý và diễn biến lâm sàng: Người bệnh là con thứ 2/2 trong gia đình. Tiền sử lúc nhỏ không nhớ rõ về quá trình phát triển tâm vận động, cho đến lúc 07 tuổi khi học xong lớp vỡ lòng thì bị tai nạn ngã tàu điện, mắc chân vào tàu, bị kéo lê trên đường dẫn đến chấn thương sọ não, phải phẫu thuật cắt cụt chân phải và điều trị tại Bệnh viện V. Từ đó, bệnh nhân nhận thức kém, không đi học được, không biết làm gì, sống phụ thuộc hoàn toàn vào gia đình. Hiện tại, bệnh nhân không biết đọc, không biết làm gì, không biết tiêu tiền, không đi ra ngoài, đến bữa ăn người thân mang cơm đến cho, ăn bằng thìa. Bệnh nhân dễ cáu gắt, dễ khùng khi không vừa ý, đêm ít ngủ, đã từng uống thuốc theo đơn tại nhà nhưng không đỡ. Gia đình đã đưa đến Bệnh viện T1 để khám, điều trị. Tóm tắt kết quả xét nghiệm cận lâm sàng có giá trị chẩn đoán: Test tâm lý IQ < 50; Điện não đồ không ổn định, chủ yếu sóng chậm dang suy nhược, suy não sau tai nạn CTSN. Tình trạng khi ra viện: Người bệnh không có khả năng lao động, thiếu kỹ năng chăm sóc bản thân, gặp nhiều khó khăn trong sinh hoạt và giao tiếp xã hội, sống hoàn toàn phụ thuộc vào gia đình.

**** Kết luận giám định của Viện Pháp y tâm thần Trung ương B:***

Ngày 07/4/2026, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hà Nội đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 467/2026/QĐ-TCGĐ thực hiện giám định pháp y tâm thần đối với ông Nguyễn Mạnh H1 để kết luận về khả năng nhận thức, làm chủ hành vi của ông H1 – là người bị mất năng lực hành vi dân sự hay có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Ngày 19/4/2026, các giám định viên thuộc Viện Pháp y tâm thần Trung ương B đã khám và giám định tâm thần cho đối tượng tại số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội. Qua thăm khám tiếp xúc thấy: Đối tượng tiếp xúc khó, cụt một chân, không đi lại được, ngồi không vững, trang phục lôi thôi; Rối loạn các năng lực định hướng, cảm xúc; Vô cảm, tri giác không có áo tưởng, ảo giác; Tư duy nhịp chậm, ngôn ngữ rời rạc, chỉ nói được một vài từ đơn giản, không ám ảnh, định kiến, hoang tưởng; Trí nhớ không có khả năng ghi nhận, lưu trữ và tái hiện thông tin; Trí tuệ không có khả năng phán đoán, suy luận, phân tích, tổng hợp, chú ý, kém tập trung; Hành vi tác phong, hoạt động ý chí rối loạn, không có khả năng lao động, mọi sinh hoạt hàng ngày phụ thuộc hoàn toàn vào sự giúp đỡ của gia đình, hoạt động bản năng, ăn uống thất thường.

**** Tại phiên họp:*** Bà Đinh Thị H trình bày ý kiến: Bà đề nghị Tòa án căn cứ vào Kết luận giám định để tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1 là người bị mất năng

lực hành vi dân sự và cử bà là người giám hộ cho ông H1. Ngoài ra bà không còn yêu cầu nào khác.

**** Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hà Nội tham gia phiên họp phát biểu ý kiến:*** Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà H; Tuyên bố ông H1 là người bị mất năng lực hành vi dân sự. Chỉ định bà H là người giám hộ cho ông H1, bà H có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, Điều 58 Bộ luật Dân sự. Bà Đinh Thị H được miễn án phí theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hà Nội nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết: Bà Đinh Thị H cầu tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1 có nơi cư trú tại số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội là người bị mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ quy định tại khoản 1 Điều 27, Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, yêu cầu về dân sự này thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hà Nội.

[2] Về năng lực hành vi dân sự của ông Nguyễn Mạnh H1:

Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 254/KL-VPYTWW ngày 29/4/2026, Viện Pháp y Tâm thần Trung ương B đã tóm tắt tình trạng sức khỏe tâm thần của ông Nguyễn Mạnh H1 như sau: Đối tượng nam, 58 tuổi, là con thứ 2/2 trong gia đình, tiền sử sản khoa, nhi khoa bình thường. Từ khi sinh ra phát triển tâm thần, thể chất bình thường đến năm 07 tuổi bị tai nạn giao thông đường tàu, không đi học được, không biết chữ. Hiện tại chưa kết hôn với ai. Tiền sử bệnh tật gia đình: Không có ai mắc bệnh tâm thần. Trong quá trình sinh sống đối tượng khỏe mạnh bình thường. Năm đối tương 07 tuổi bị tai nạn giao thông tàu điện, cán cứt chân phải và bị chấn thương sọ não, đã điều trị tích cục 06 tháng tại Bệnh viện V. Sau khi xin xuất viện về nhà thì tình trạng vẫn nằm trên cáng xe cứu thương. Hiện tại tình trạng sức khỏe của đối tượng chân không đi lại được, tay cầm nắm không vững, trí tuệ thì không nhận biết được xung quanh, dễ giật mình, sợ tiếng ồn, giấc ngủ ngắn, thỉnh thoảng hay lảm nhảm cáu gắt, không nói chuyện giao tiếp được, mọi sinh hoạt hàng ngày phụ thuộc hoàn toàn vào sự giúp đỡ của gia đình. Ngày 16/6/2022, đối tượng được đưa đến nhập viện tại Bệnh viện T1, ra viện ngày 14/7/2022 với chẩn đoán Chậm phát triển tâm thần tật chứng – hành vi.

Kết luận: Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Mạnh H1 bị bệnh Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng. Theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F72. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Xét thấy, sau khi nhận được Kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 54/KL-VPYTWW ngày 29/4/2026, người yêu cầu là bà Đinh Thị H trình bày: Bà đồng

ý với nội dung của kết luận giám định và đề nghị Tòa án căn cứ kết luận giám định tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1 là người bị mất năng lực hành vi dân sự. Do đó, căn cứ vào khoản 1 Điều 23 Bộ luật Dân sự, Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà H về việc tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1 là bị mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Về việc chỉ định người giám hộ: Theo quy định tại khoản 1 Điều 46, điểm d khoản 1 Điều 47 của Bộ luật Dân sự, ông Nguyễn Mạnh H1 là người bị mất năng lực hành vi dân sự, là người được giám hộ và Tòa án chỉ định người giám hộ để thực hiện việc chăm sóc, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của ông H1. Xét thấy, theo Giấy khai sinh của ông Nguyễn Mạnh H1, mẹ ông H1 là bà Lê Thị M và cha được ghi là ông Nguyễn Văn Ư. Tuy nhiên, bà H cho biết khi làm thủ tục khai sinh cho ông H1, bà M đã tự ghi tên ông Nguyễn Văn Ư vào giấy khai sinh, thực tế không có ông Nguyễn Văn Ư và cũng không có căn cứ xác định ông Nguyễn Văn Ư là cha của ông H1. Còn về phần mẹ của ông H1 là bà M thì bà M đã chết từ năm 2010. Từ đó cho đến nay, bà H là chị gái của ông H1 là người trực tiếp chăm sóc cho ông H1. Bà H yêu cầu Tòa án chỉ định bà là người giám hộ cho ông H1.

Xét thấy, việc yêu cầu của bà H là đúng quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự nên cần được chấp nhận. Bà H có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, có tư cách đạo đức tốt, không phải là người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc người bị kết án nhưng chưa được xóa án tích về một trong các tội cố ý xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tài sản của người khác, tại Phiếu lý lịch tư pháp số 2 do Công an Thành phố H cấp ngày 28/11/2025, số 1642452 tình trạng của bà Đinh Thị H không có án tích, vì vậy bà H có đủ các điều kiện để làm người giám hộ quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự. Hơn nữa, bà H là người trực tiếp chăm sóc, lo lắng cho cuộc sống của ông H1 từ khi mẹ ông H1 chết. Do đó, căn cứ vào khoản 1 Điều 23 Bộ luật Dân sự, Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà H, chỉ định bà H là người giám hộ cho ông H1 và xác định bà H có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, Điều 58 Bộ luật Dân sự.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đinh Thị H là người cao tuổi, có đơn xin miễn lệ phí, căn cứ vào Điều 2 của Luật Người cao tuổi; điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12; khoản 5 Điều 16 của Nghị quyết số 326/2016/ UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án, miễn toàn bộ lệ phí cho bà L.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ vào Điều 23, Điều 46, điểm c khoản 1 Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 53, Điều 54, Điều 57 và 58 của Bộ luật Dân sự;
- Căn cứ vào Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 161, khoản 2

Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Căn cứ vào Điều 2 của Luật Người cao tuổi;

- Căn cứ vào điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12, khoản 5 Điều 16, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị H. Tuyên bố ông Nguyễn Mạnh H1, sinh năm 1968; Số căn cước 001068016714; Nơi cư trú: Số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội là người bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Chỉ định bà Đinh Thị H, sinh năm 1964; Số căn cước 001164014349; Nơi cư trú: Số I phố H, phường B, Thành phố Hà Nội là người giám hộ cho ông Nguyễn Mạnh H1. Bà Đinh Thị H có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại khoản 1 Điều 57, khoản 1 Điều 58 của Bộ luật Dân sự.

3. Về lệ phí: Bà Đinh Thị H được miễn 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

4. Bà Đinh Thị H có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

5. Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hà Nội có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- VKSND khu vực 3 – Hà Nội;
- UBND phường Bạch Mai, TP. HN;
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Lài